

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

«Екологія»

Першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

за спеціальністю 101 – Екологія

галузі знань 10 – Природничі науки

Кваліфікація: бакалавр з екології, організатор
природокористування

ЗАТВЕРДЖЕНО ВЧЕНОЮ РАДОЮ
Рівненського державного гуманітарного університету

Голова вченої ради
/проф. Постоловський Р.М./
(протокол № 5 від «30» травня 2019 р.)

Освітня програма вводить в дію з 01 вересня 2019 р.
Ректор /проф. Постоловський Р.М./
(наказ № 107-01-01 від «06» серпня 2019 р.)

Рівне 2019 р.

Передмова

Освітньо-професійна програма є нормативним документом, який регламентує нормативні, компетентнісні, кваліфікаційні, організаційні, навчальні та методичні вимоги у підготовці бакалавра у галузі знань 10 «Природничі науки» спеціальності 101 «Екологія», вступ яких відбувається на базі ступеня «молодшого бакалавра» (освітньо- кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст»).

Освітньо-професійна програма заснована на компетентністному підході підготовки бакалавра у галузі знань 10 «Природничі науки» спеціальності 101 «Екологія».

Освітньо-професійна програма розроблена робочою групою кафедри екології, географії та туризму у складі:

Керівник проектної групи (гарант освітньої програми):

Андрій Валерійович Лисиця, д-р біол. наук, проф.

Члени проектної групи:

Ірина Леонідівна Суходольська, канд. біол. наук, доц.

Віталій Олексійович Мартинюк, канд. геогр. наук, проф.

ЛИСТ-ПОГОДЖЕННЯ

Освітньо-професійної програми «Екологія»

Першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

за спеціальністю 101 – Екологія
галузі знань 10 – Природничі науки
Кваліфікація: бакалавр з екології, організатор природокористування

Розробники програми:

Лисиця А. В., д-р біол. наук, проф.
Суходольська І. Л., канд. біол. наук, доц.
Мартинюк В. О., канд. геогр. наук, проф.

ВНЕСЕНО

Кафедрою екології, географії та туризму
Протокол № 7 від 14 травень 2019 року

ПОГОДЖЕНО

Методичною комісією психолого-природничого факультету
Протокол № 4 від «29» травня 2019 року

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету
Протокол № 5 від 30 травень 2019 року.

НАДАНО ЧИННІСТЬ ТА ВВЕДЕНО В ДІЮ 1 вересня 2019 р.

Наказ № 109-01-01 від 06 червня 2019 р.

Ця програма не може бути повністю або частково відтворена, тиражована та розповсюджена без дозволу Рівненського державного гуманітарного університету.

Профіль освітньої програми «Екологія» зі спеціальності 101 Екологія

II. Профіль програми бакалавра зі спеціальності 101 «Екологія»	
1 – Загальна інформація	
Повна назва закладу вищої освіти та структурного підрозділу	Рівненський державний гуманітарний університет Кафедра екології, географії та туризму
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Бакалавр
Освітня-кваліфікація	Бакалавр з екології, організатор природокористування
Офіційна назва освітньої програми	Екологія <i>Ecology</i>
Тип диплому та обсяг освітньої програми	одиничний, 180 кредитів ЄКТС, термін освітньої складової освітньо-професійної програми 2 роки 10 місяців
Наявність акредитації	Сертифікат про акредитацію НД№1889763. Термін дії до 1 липня 2026 року.
Цикл/рівень	НРК України – 7 рівень, FQ-EHEA – другий цикл, EQF-LLL – 7 рівень
Передумови	Наявність ступеня «молодшого бакалавра» (освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст»)
Мова(и) викладання	Українська мова
Термін дії освітньої програми	01 вересня 2019 року до 01 липня 2026 року
Інтернет адреса постійного розміщення опису освітньої програми	http://www.rshu.edu.ua
2 – Мета освітньої програми	
формування у здобувачів вищої освіти комплексу знань, умінь та навичок для застосування в професійній діяльності у сфері екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування через теоретичне та практичне навчання..	
3 – Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність)	10 Природничі науки 101 - Екологія
Орієнтація освітньої програми	Теоретичний зміст предметної області. Поняття, концепції, принципи природничих наук, сучасної екології та їх використання для охорони навколишнього

	середовища, збалансованого природокористування та сталого розвитку. Застосування концепцій, теорій та наукових методів природничих наук для розв'язання спеціалізованих задач та вирішення практичних екологічних проблем, які характеризуються комплексністю, невизначеністю умов.
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Загальна освіта в галузі природничих наук спеціальності Екологія <i>Ключові слова:</i> екологія, природокористування, охорона довкілля, організаційна, управлінська та просвітницька діяльність.
Особливості програми	Обов'язковий семестр міжнародної мобільності реалізується шляхом викладання окремих професійних дисциплін англійською мовою
4. Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Згідно з чинною редакцією Національного класифікатора України: Класифікатор професій (ДК 003:2010) та International Standard Classification of Occupations 2008 (ISCO-08) випускник з професійною кваліфікацією «бакалавр з екології» може працевлаштуватися на посади з наступними професійними назвами робіт: еколог (2211.2); екологічний аудитор (2411.2); експерт з екології (2211.2); інженер з техногенно-екологічної безпеки (2149.2); молодший науковий співробітник (природно-заповідна справа) (2213.1); фахівець з екологічної освіти (2211.2).
Продовження освіти	Можливість навчання на другому (магістерському) рівні
5 – Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Проблемно орієнтоване навчання з елементами самонавчання за такими методами та технологіями як: збір, обробка та інтерпретація результатів досліджень; навички науково-виробничої, проектної, організаційної та управлінської діяльності.
Оцінювання	Письмові та усні екзамени, презентації, практики, вхідний та вихідний модульний контроль, захист кваліфікаційної роботи.
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та вирішувати практичні проблеми у сфері екології, охорони довкілля і збалансованого природокористування, що передбачає застосування основних теорій та методів наук про довкілля, які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов

Загальні компетентності (ЗК)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Знання та критичне розуміння предметної області та професійної діяльності. 2. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. 3. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації. 4. Здатність до професійного спілкування державною та іноземною мовами. 5. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня для донесення інформації та власного досвіду. 6. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо. 7. Здатність до участі у проведенні досліджень на відповідному рівні. 8. Здатність працювати в команді, використовуючи навички міжособистісної взаємодії. 9. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
Фахові компетентності спеціальності (ФК)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Знання та розуміння теоретичних основ екології, охорони довкілля та збалансованого природокористування. 2. Здатність до критичного осмислення основних теорій, методів та принципів природничих наук. 3. Здатність до розуміння основних теоретичних положень, концепцій та принципів математичних та соціально-економічних наук. 4. Знання сучасних досягнень національного та міжнародного екологічного законодавства. 5. Здатність до оцінки впливу процесів техногенезу на стан навколишнього середовища та виявлення екологічних ризиків, пов'язаних з виробничою діяльністю. 6. Здатність до використання основних принципів та складових екологічного управління. 7. Здатність проводити моніторинг та оцінювати поточний стан навколишнього середовища. 8. Здатність обґрунтовувати необхідність та розробляти заходи, спрямовані на збереження ландшафтно-біологічного різноманіття та формування екологічної мережі. 9. Здатність до участі в розробці системи управління та поведження з відходами виробництва та споживання. 10. Здатність до використання сучасних інформаційних ресурсів для екологічних досліджень. 11. Здатність інформувати громадськість про стан екологічної безпеки та збалансованого

	<p>природокористування.</p> <p>12. Здатність до опанування міжнародного та вітчизняного досвіду вирішення регіональних та транскордонних екологічних проблем.</p> <p>13. Здатність до участі в управлінні природоохоронними діями та/або екологічними проектами.</p> <p>14. Здатність встановлювати порядок переміщення товарів через митний кордон України та здійснювати їх екологічний контроль у пунктах пропуску.</p> <p>15. Знання правових засад прикордонного екологічного контролю, екологічного правового забезпечення екологічної безпеки, юридичної відповідальності за екологічні правопорушення.</p> <p>16. Здатність проводити радіаційний та хіміко-аналітичний контроль речовин.</p> <p>17. Здатність здійснювати контроль за якістю сировини тваринного та рослинного походження, визначати фітосанітарну безпеку експортованої рослинної продукції.</p> <p>18. Здатність організовувати та реалізовувати заходи і роботи з благоустрою, озеленення та утримання територій садово-паркових об'єктів.</p> <p>19. Здатність управління об'єктами садово-паркового господарства з їх функціонального використання, охорони і захисту.</p> <p>20. Здатність розробляти технології вирощування декоративних рослин і проводити оцінку економічної ефективності та інноваційно-технологічних ризиків при впровадженні нових технологій.</p> <p>21. Здатність здійснювати планувальну організацію відкритих просторів, проектування об'єктів садово-паркового господарства, розробляти проекти відновлення об'єктів культурної спадщини.</p> <p>22. Готовність до здійснення робіт з урбомоніторингу та обліку зелених насаджень; складання кадастру зелених насаджень.</p>
7 – Програмні результати навчання	
	<p>Нормативний зміст за стандартом вищої освіти України підготовки бакалавра передбачає наступні програмні результати навчання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Демонструвати розуміння основних принципів управління природоохоронними діями та/або екологічними проектами. 2. Компілювати принципи управління, на яких базується система екологічної безпеки.

3. Знати концептуальні основи моніторингу та нормування антропогенного навантаження на довкілля.
4. Аналізувати фактори, що визначають формування ландшафтно-біологічного різноманіття.
5. Застосовувати програмні засоби, ГІС-технології та ресурси Інтернету для інформаційного забезпечення екологічних досліджень.
6. Прогнозувати вплив технологічних процесів та виробництв на навколишнє середовище.
7. Брати участь у розробці та реалізації проектів, направлених на оптимальне управління та поводження з виробничими та муніципальними відходами.
8. Формувати ефективні комунікаційні стратегії з метою донесення ідей, проблем, рішень та власного досвіду в сфері екології.
9. Формувати тексти, робити презентації та повідомлення для професійної аудиторії та широкого загалу з дотриманням професійної сумлінності та унеможливлення плагіату.
10. Пояснювати соціальні, економічні та політичні наслідки впровадження екологічних проектів.
11. Вибирати оптимальну стратегію проведення громадських слухань щодо проблем та формування територій природно-заповідного фонду та екологічної мережі.
12. Усвідомлювати відповідальність за ефективність та наслідки реалізації комплексних природоохоронних заходів.
13. Поєднувати навички самостійної та командної роботи задля отримання результату з акцентом на професійну сумлінність та відповідальність за прийняття рішень.
14. Підвищувати професійний рівень шляхом продовження формальної освіти та самоосвіти.
15. Формувати запити та визначати дії, що забезпечують виконання норм і вимог екологічного законодавства.
16. Обирати оптимальні методи та інструментальні засоби для проведення досліджень, збору та обробки даних.
17. Брати участь у розробці проектів і практичних рекомендацій щодо збереження довкілля із залученням громадськості.
18. Впроваджувати природоохоронні заходи та проекти.
19. Формулювати основні екологічні закони, правила та принципи охорони довкілля та природокористування.
20. Розуміти основні концепції, теоретичні та практичні проблеми в галузі природничих наук, що необхідні для

	<p>аналізу і прийняття рішень в сфері екології, охорони довкілля та оптимального природокористування.</p> <p>21.Розв'язувати проблеми у сфері захисту навколишнього середовища із застосуванням інноваційних підходів та міжнародного і вітчизняного досвіду.</p> <p>22.Проводити пошук інформації з використанням відповідних джерел для прийняття обґрунтованих рішень.</p> <p>23.Демонструвати навички оцінювання непередбачуваних екологічних проблем і обдуманого вибору шляхів їх вирішення.</p> <p>24.Використовувати методи та засоби контролю об'єктів довкілля, що перетинають державні кордони України.</p> <p>25.Знати зміст основних законодавчих та нормативних документів для здійснення прикордонного екологічного контролю.</p> <p>26. Проводити радіаційний та хіміко-аналітичний контроль речовин.</p> <p>27. Здійснювати контроль за якістю сировини тваринного та рослинного походження, визначати фітосанітарну безпеку експортованої рослинної продукції.</p> <p>28. Розробляти технічні завдання і реалізовувати системи заходів з благоустрою і озелененню територій;</p> <p>29. Здійснювати роботи з урбомоніторингу і інвентаризації на об'єктах садово-паркового господарства та складання кадастру зелених насаджень;</p> <p>30. Розробляти сучасні технології вирощування посадкового матеріалу: декоративних дерев і кущів, квіткових культур, газонів і оцінка економічної ефективності технологічних процесів.</p> <p>31. Розробляти проекти озеленення і експлуатації покрівель, зимових садів в інтер'єрах офісних і житлових будівель.</p> <p>32.Розробляти концептуальні та інноваційні проектні рішення планувальної організації відкритих просторів, дизайну зовнішнього середовища, об'єктів садово-паркового господарства.</p>
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
<p>Специфічні характеристики кадрового забезпечення</p>	<p>Науково-педагогічні працівники, які здійснюють освітній процес, мають стаж науково-педагогічної діяльності понад два роки та рівень наукової та професійної активності, який засвідчується виконанням не менше чотирьох видів та результатів професійної діяльності особи (п. 30 Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності від 30.12.2015 р. №1187 (із змінами, внесеними згідно з постановою КМУ від 10.05.2018 р. № 347)).</p>

	Кадровий склад групи забезпечення включає з розрахунку на кожні тридцять здобувачів вищої освіти всіх рівнів необхідну кількість викладачів, що мають кваліфікацію відповідно до спеціальності, науковий ступінь або вчене звання.
Матеріально-технічного забезпечення	Виконання програм навчальних дисциплін забезпечується матеріально-технічним оснащенням кабінетів і лабораторій, основний перелік яких включає: кабінети комп'ютерної техніки, спеціалізовані навчально-тренінгові лабораторії та кабінети, що створюють умови для набуття студентами спеціальних компетентностей зі спеціальності 101 Екологія
Інформаційне та навчальне методичне забезпечення	Офіційний сайт РДГУ: http://som-rshu.rv.ua/ ; точки бездротового доступу Інтернет; наукова бібліотека, читальні зали РДГУ; електронна бібліотека РДГУ: http://library.rshu.edu.ua ; дидактичні матеріали для самостійної та індивідуальної роботи студентів з дисциплін; програми практик. 100% забезпечення навчально-методичними комплексами дисциплін.
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	На основі двосторонніх договорів між Рівненським державним гуманітарним університетом та вищими навчальними закладами й науковими установами України.
Міжнародна кредитна мобільність	На основі двосторонніх договорів між Рівненським державним гуманітарним університетом та зарубіжними навчальними закладами
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Можливе